

Főszerepben az EIB

Az európai válság megoldásának eddig kidolgozott, főleg a megszorításokra irányuló változatai működésképtelennek bizonyultak. Ezek a javaslatok rossz közgazdaságtani megfontolásokon alapultak, és nem veszik figyelembe a történelmi tapasztalatokat. A Foundation for European Progressive Studies közgazdasági régóta érvelnek az ilyen típusú megszorító politika ellen. A szervezet májusi, Rómában tartott fórumán alternatív megoldásokat javasolt. Az európai polgárok és a politikusok a gazdasági növekedést hiányolják. A javaslat szerint érdemi hatást lehetne elérni ezen a téren azzal, ha az Európai Beruházási Bank (EIB) hitelezési tevékenységét felfuttatnák.

Javaslatunk legfőbb előnye, hogy korlátozott forrásokat felhasználva is komoly hatás fejthető ki. További előny, hogy a gazdaság élénkítésére nem kell új szervezeti rendszert létrehozni. Az EIB egy létező és sikeres európai intézmény, a hitelek így gyorsan elérhetik a felhasználókat. Javaslatunkban két forgatókönyvvel számolunk. Az első alapján az EU költségvetéséből lehetne egy ahhoz képest szerény összeget, évi 5 milliárd eurót kockázati tartalékként elkülöníteni. Ennek megléte esetén az EIB évente további 10 milliárd euróval finanszírozhatná a beruházásokat kötvénykibocsátások formájában, vagy hozhatna létre projekteket az innováció fejlesztése érdekében. A beruházási kötvények kibocsátásának feltétele az lenne, hogy az adott projekt 25 százalékát egy magánbefektető finanszírozza. Az EIB további 25 százalékot adna, újabb 25 százalék a beruházási bank által kibocsátott CDO-kon keresztül valósulna meg. A maradék negyedrészt nyugdíjalapok és biztosítók adnák. Ezzel a módszerrel az EU költségvetéséből lecsíptett 5 milliárdos garancia az EIB 10 milliárd eurója révén évi 40 milliárdos beruházást lenne képes megvalósítani.

A második forgatókönyv a következő. A tagországok többet fizetnének be az uniós költségvetésébe. Számításaink szerint 12 milliárdos befizetéssel az EIB rendelkezésére 95 milliárd euró állna. A multiplikátor hatásokkal számolva az idén 10, 2013-ban 35, míg 2014-ben és 2015-ben 25 milliárd euró többletforrás keletkezhetne, ez így összesen 190 milliárd. A hitelintézet az általa finanszírozott projekteknél általában 50 százalékkal száll be, így további 190 milliárd euró magánbefektetés is áramlana a gazdaságba.

Stephany Griffith-Jones

az európai növekedés élénkítéséről

Matthias Kollatz-Ahnen

az európai növekedés élénkítéséről

Az EIB-nek ezt a jelentősen megnövelt hitelezését ki lehetne egészíteni az uniós költségvetés némely pótlólagos forrásával, javarészt a 2013 végéig fel nem használt Európai Strukturális Alapokból. További növekedési eszközt lehetne találni 2014-től az új költségvetésben, évente 25 milliárd eurónyit.

Összesen a bővülésre szánt pótlólagos EIB- és EU-s források 2012-ben elérhetik a 35 milliárd eurót, 2013–15 között pedig évi 60 milliárdra emelkedhetnek.

A 2013–15 közötti összegek nagyjából az

unió évi GDP-je 0,5 százalékának felelnek meg. Amennyiben ezeket célzottan a beruházások és a kkv-knak juttatott működő tőke finanszírozására szánják, annak nagy hatása lenne az uniós növekedésre és foglalkoztatottságra. Érdekes, hogy ezen források, amelyek összességében az EU GDP-jének mintegy 2 százalékát tennék ki, hasonlóak, bár valamivel csekélyebbek lennének a Marshall-terv összegeinél.

A Heimdal nemzetközi makrogazdasági modell segítségével felbecsültük egy ilyen program hatását az európai bővülésre és foglalkoztatottságra. Feltételeztük, hogy a leginkább érintett országok (Görögország, Portugália, Spanyol- és Olaszország) kapnák a források nagyobb részét. A modell szerint egy ilyen program két éven keresztül minimum közel 0,6 százalékkal növelné az EU átlagos GDP-jét. Továbbá több mint félmillió állás jönne létre már 2013-ban, 2014-re pedig a felhalmozott pótlólagos munkahelybővülés meghaladná az 1,2 milliót. A dél-európai országok százalékos növekedése nagyobb lenne az átlagnál, de minden uniós tagállam jól járna, nemcsak a megnövelt hazai beruházások, de a bővülő európai kereskedelem fontos kumulatív hatásainak köszönhetően.

Sürgősen lépni kell, és lefektetni az alapjait a megújult európai növekedésnek és munkahelyteremtésnek. Javaslatunk konkrét, megvalósítható és költséghatékony megoldást kínál ehhez. Az uniós vezetőin múlik, hogy a következő csúcson széles skálán és a szükséges gyorsasággal hozzanak meg ilyen vagy ehhez hasonló döntéseket, amilyeneket a bonyolult helyzet megkövetel. ●

Stephany Griffith-Jones a Columbia Egyetem intézeti programigazgatója, Matthias Kollatz-Ahnen az EIB volt alelnöke